

GAZETA TRANSILVANIEI.

REDACTIUNEA ȘI ADMINISTRAȚIUNEA:
BRAȘOVŪ, piața mare Nr. 22.

„GAZETA” IESE ÎN FIECARE ZI.

Pe un an 12 flor., pe șase luni 6 flor., pe trei luni 3 flor.

România și străinătate:

Pe an 40 fr., pe șase luni 20 fr., pe trei luni 10 franci.

SĂ PRENUMERĂ:

la poște, la librării și pe la dd. corespondenți.

ANUNCIERILE:

O seriă garmondă 6 cr. și timbru de 30 cr. v. a. pentru fiecare publicare

Scrierile nefranțate nu se primesc — Manuscrisurile nu se retrămit.

N° 148.

Vineri 4 (16) Iulie.

1886.

Nou abonament
la

„Gazeta Transilvaniei”.

Cu 1 Iulie 1886 st. v., s'au început un nou abonament, la care invităm pe toți onorații amici și sprijinitori ai foiei noastre.

Prețul Abonamentului:

Pentru Austro-Ungaria:

pe trei luni 3 fl.

„șese „ 6 „

„un an 12 „

Pentru România și străinătate:

pe trei luni 10 franci

„șese „ 20 „

„un an 40 „

Abonarea se poate face mai ușor și mai repede prin mandate postale.

Abonaților de până acum li-se recomandă a însemna pe cupon numărul fășiei sub care au primită diarul.

Domnii ce se vor abona din nou să binevoască a scrie adresa lămurită și a arăta și posta ultimă.

Administrațiunea.

Roșu-galbenu-venetu.

II.

Brașov, 3 (15) Iuliu.

Ordonanța ministrului de interne dela 24 Noemvre 1885 interdice „purtarea sub ori ce felu de pretestu a insemnelor străine, precum steguri etc.”.

Junii noștri din Brașov, țeranii din Uniadóra, tinerii din Săliște și feciorașii români din Bistrița au fost acușați că împodobindu-și portul lor românesc de sărbătoare cu pantlici și brâne roșu-galbenu-vinetu au purtat „colorile României”.

Se vede că d-lu Tisza și organele li din țera nu sunt în curentu cu rezultatele „scrutarilor istorice” ale omenilor de sciință unguri, căci altfelu nu ar fi pututu trece cu vederea „discursulu” ce l'a ținutu în Aprilie 1884 inspectorulu de scóle Rethy în ședința publică a societății eraldice din Budapeșta despre emblema și colorile României.

„Colorile statului vecinu român,“ dize d. Rethy — „sunt vechile color ale principilor Transilvaniei, pe cari în timpurile mai noue Români ardeleni le-au transportat în România.”

„Români ardeleni, adause d. Rethy, la începutul seculului acestuia și-au însușitu față cu tendințele unioniste ale Ungurilor colorile transilvane. La 1848 tabera lui Jancu a arborat în munți stindartulu Transilvaniei, ale căreia color trecuseră în domeniulu uitărei și astfelu au devenitu color naționale române.”

„Nimeni nu s'a gânditu în România” — esclamă în fine d. Rethy — „că dorobanții au luat redutele dela Grivița sub stegurile lui Bethlen și ale lui Rakotzy.”

Intr'o privință d. Rethy are totă dreptatea, că adevă colorile roșu-galbenu-venetu sunt colorile vechi ale Transilvaniei, pe care Români de aici le-au scos din sinulu uitărei.

D-lu Rethy susține, că numai tendințe politice i-au făcutu pe Români să-și însușescă tricolorulu ardelen. D-sa ca unulu, care a trăitu multu timp în mijloculu poporulu român, trece cu vederea, că colorile de căpeteniă ce înfrumusețază portulu țeranului și alu țerancei noastre sunt tocmai roșu-galbenu-venetu și că de aceea Români au trebuit să aibă o atracțiune cu totulu deosebită și naturală cătră colorile Transilvaniei.

Adevăratu, că la 1848 Români au arborat în marea adunare națională de pe Câmpulu Libertății stegulu cu tricolorulu ardelenesc, pe care Ungurii și Sécuii îl uitaseră întru atâta

în zelulu lor pentru uniune, încâtu l'au declarat de stegu muscălesc, dér nu este adevăratu că Ardelenii ar fi importat acestu stegu în România.

D. Rethy a comis însu „mica” erore ca „om de sciință”, de a vorbi despre emblema și colorile României fără a cunoște eraldica Moldaviei și a Munteniei, din cari principate s'a constituitu acestă țera. D-sa decă ar fi cercetat puținu ar fi aflatu, că până la 1859, când s'a proclamat unirea principatelor române dunărene, colorile Moldaviei au fostu venetu-roșu, ér ale Munteniei venetu-galbenu. Unindu-se țerile s'au unit și colorile și așa s'a formatu tricolorulu venetu-galbenu-roșu.

D-lui Tisza și organelor lui le stă în voia liberă de-a crede mai multu d-lui Rethy decâtu noue. În amendou casurile însu voru trebui să ajungă la conclusiunea, că au comis cea mai mare nedreptate de a acusa pe Români noștri că s'ar fi împodobit cu color străine.

Nu este obiceiulu Românulu de a se îmbrăca cu pene străine, dér cu atâtu mai multu ține la ceea ce este alu lui, la datinele, la portulu seu, până și la pantlicele ce și-le punu junii pe pălăria și fetele în cosițe și la cusăturile ale portu la brâu.

Cum vine, pentru numele lui Dumneșeu, ca aceste semne distinctive ale portulu țerănesc să fiă declarate de „insemne politice?”

Nu vede ministrulu de interne, nu vedu organele lui din țera ridiculu, la care se espun prin urmărirea branelor și a pantlicelor tinerilor români dăntuitori?

De-ar fi vorba însu chiar de insemne politice, pe ce se basază acușățiunile procururilor, pe ce sentințele de condamnare ale judecătorilor unguresci după ce este constatatu, mai întâi că Români de dincoce nu se folosesc de tricolorulu roșu-galbenu-venetu numai dela luarea Griviței încoce, ci de decă de ani, sub tôte guvernele și sistemele, fără a fi împiedecat în acestă a lor datină; a doua că colorile aceste sunt ale Transilvaniei și că România le are și ea, însu altfelu combinate, numai dela 1859 încoce?

D-lu Tisza vorbesce numai de „insemne străine”. Sunt ore străine vechile insemne ale Transilvaniei?

Inaintarea Rusiei în Orientu.

Intr'o corespondență adresată din Paris diarului „l'Indépendance belge” se scrie următoarele:

Pe aci, ca pretutinden, totă lumea este destul de mișcată de lovitură îndrăsnită dată de Rusia în ceea ce privește Batumulu; acestă lovitură este pusă în legătură cu denunțarea tratatulu din Parisu în 1871; atunci Franța era redusă la neputință prin greșela Angliei, care refușă orice încercare de mijloce pentru a face să înceteze resbelulu; ați însăși Anglia este slăbită prin incurcăturile ei interioare. Rusia, care are o politică tradițională, nu lasă să-i scape ocaziunile ce i-se presintă pentru a face un pasu înainte. Din acestu punctu de vedere, afacerea bulgară, care putu să trecă ca o pierdere din influința și prestigiulu ei, este ați unu pretextu foarte bun pentru a lua o revanșă necesară și — după părerea ei — legitimă; ea nu va fi de sigură oprită în mersulu ei nici de Germania, nici de Austria.

Unu bărbat de stat, care se reînțorse dintr'o călătorie făcută în Orientu în timpul ultimelor evenimente din Grecia, imi dizea în acestă privință că pe acolo toți se așteptă la o inaintare a Rusiei peste doi ani, când își va termina reorganizarea ei militară și și va fi complectat armamentulu ei; de astădată — așa se crede cel puținu — ea va merge dreptu „la Constantinopol”; ea nu se teme, pe dreptu seu nedreptu, de opunerea Austriei, care va fi satisfăcută mergendu până la Salonicu. În câtu privește pe Germania, sistemulu ei este de a împinge pe Austria spre Orientu,

ea va întinde acestu sistem și asupra Rusiei, care se va slăbi prin urmare spre Nordu și va permite pôte imperiulu german să se întărească și să se mărească pe Baltica; Italia, care speră totdeuna să pescuiască în apă turbure, va putea să-și arunce ochii sub titulu de compensare asupra Triestulu și Trentinulu; Anglia va avé de sigură Irlanda pe brațele ei și nu va putea face mari pedeci. În câtu privește pe Franța, fidelă tradițiilor ei, ea va face fără indoială urări pentru libertatea și dezvoltarea naționalităților, ca de exemplu Grecia; dér evenimentele din 1870 i-au luat pofta și forța de a lucra într'unu modu eficace, afară numai decă unu conflictu s'ar născă între Rusia și Germania, în care casu ideea de revanșă ar reapără.

Dislocări de trupe la granițele prusiane.

Foia „Chwila” din Varșovia, ce stă sub cenzura autorităților guvernulu rusesc, publică senzațională comunicare, că la granițele ostice prusiane se facu fără temei dislocări de trupe. Părți din corpurile anteu, alu doilea, alu cincelea și alu șeselea se înainteză spre Ostu și se înlocuesc cu trupe noue din interiorulu imperiulu. O mare parte a armatei germane s'a apropiat în modul acesta de granițele ostice și acestă s'a făcutu cu încetulu și pe neobservate. Se afirmă din isvoru siguru, că cercurile militare din Berlinu nu sunt nici de cum mulțamite cu fortificațiunile din Thorn, Posen și Königsberg, precum nici cu rețeaua căilor ferate din Prusia ostică și din Silesia. Celu multu peste unu anu se va cere dela parlamentu unu creditu pentru înarmări militare în teritoriile dela granița ostică. Se înarmeză mereu și cum! Corpulu anteu de armată din Prusia ostică se întărește ca celu mai tare corp din Alsația-Lotaringia. Elu constă din 34 bataliōne infanterie, 30 escadrōne cavalerie și 19 baterii artilerie. Corpulu alu doilea prin ultima dislocare dela Marea baltică s'a apropiat multu de Vistula și statulu seu maiortu se transferă dela Stetin la Brombergu. Corpurile silesic și posesic și-au înaintat cavaleria lor până nemijlocitu la graniță. Tôte aceste mișcări se facu în linisce și fără șgomot.

Vecinii noștri Români.

Sub acestu titlu a apărut în Budapeșta o broșură scrisă de domnulu Eduard Egan.

Intrebările la cari autorulu voiesce a răspunde sunt următoarele: 1. Este adevăratu că agricultura Ungariei cere să se pună tace vamale asupra grăului român? 2. Se pôte admite înlăturarea interdicțiunei privitoare la importulu de animale? 3. Ce a pricinuit stagnarea comerciulu cu articole industriale unguresci în România? 4. Cestiunea emigrării Sécuior. 5. Cestiunea Ungurilor în România și cestiunea română în Ungaria.

Răspunsurile, ne avându cartea domnulu Egan inaintea noastră, le reproducem în resumatulu pe care ni-lu dă „Pester Lloyd”.

Autorulu dize, că admirabila putere de producțiune a pământulu în unire cu clima acestei țeri binecuvântate de natură dă unu produsu, care întrece pe oricare altulu din Europa. Fără îngrășare, fără necesitatea d'a ține vite, fără d'a schimba semănătura, cu unu personalu agricolu forte îndestulătoru, care nu consumă mai de locu grău, productivă în urma unei munci primitive, dăruită cu căi de comunicațiune escelente (ori-ce transportu, printr'una din cele 19 stațiuni ale Dunărei, ajunge forte estinlu la cele două porturi și la mare și are piața lumei deschisă) România este o țera productivă în stilu americanu.

Autorulu crede, că ar însemna a îngreua din'adinsu lupta pentru existență a industriei unguresci, decă s'ar permite intrarea liberă a cerealelor românesci. Părțile transilvane, mărginașe cu România, s'ntu nevoite să se ocupe cu crescerea vitelor, și pentru miclele fabrici de spirtu trebuie cam 500,000 măji metrice de porumbu mai multu decâtu produce țera. Urméză dér să se pună taxe asupra grăului din România și să se înlesnesc importulu cerealelor, care servesce ca hrană pentru clasele sêrace și pentru vite. Grăulu trebuie să se urce în

Transilvania, și porumbul se se efinescă. România a căutat până acum piața lumii cu porumbul și orzul său: pentru grâu numai România mică, din cauza comodității și fiind că obținea prețuri ceva mai bune decât în Anglita, a căutat piața austro-ungară.

Autorul arată apoi, care a fost în 1882 esportul României de porumb, orz și grâu în diversele state europene și dăce că 1 și un sfert milioane măști metrice de grâu, care au intrat în Austro-Ungaria, decât se vor duce de acum înainte în Anglita, aci nu ar face o deosebită impresiune, pe când în Austro-Ungaria, față cu un esport general de 5 și un sfert milioane măști metrice, ar trage foarte mult în cumpănă. România transportându grăul său direct în Anglita are să plătească până la Birmingham 1 fl. 40 cr., pe când în Ungaria să plătesce dela locul de producție până la Buda-Pesta în termen de mijloc 1 fl., dela Buda-Pesta până la Hamburg pe drumul de feră 4 fl. 40 cr. și după aceea parte pe Elba, parte pe mare, 2 fl. 25 cr. — o diferență enormă. Așadar orice sacrificiu în această privință ar încărea agricultura ungară cu o mare sarcină.

În ce privește punctul al doilea, înlăturarea interdicțiunii privitoare la importul de animale, autorul dăce, că populațiunea română, care nu știe nici măcar cum să împedice marile hoști de vite și la care mita este pe o scară întinsă, nu are de loc destoinicia d'a executa dispozițiunile de graniță și contumaciă. Agricultura Ungariei de de cece ani are ca motto: »propășirea creșterii vitelor»; decât s'ar permite éráși importul de vite românesce, s'ar zădărnici ori-ce tendință în această direcțiune. Afară de acesta se nu se uite că agricultorii nu schimbă isvórele de câștig cu versatilitatea comercianților și industriașilor. Prin urmare, din motive igienice și agricole, trebuie să se mențină interdicțiunea importului de vite, căci altfel puterea de viață a agriculturii ungueresce ar fi amenințată.

La întrebarea: ce a pricinuit stagnațiunea comerțului cu articole industriale ungueresce în România, d. Egan răspunde că ómenii au progresat și că România nu se mai mulțămesc numai cu cisme ordinare, cu pălării țărănesce, cu haine și cu lăci cu flori; că comercianții inteligenți și siguri din Germania, Anglita și Francia îndepărtează totu mai mult pe trâmășii comerciali de rangul al treilea, cari se duc în România din partea caselor comerciale ungueresce de rangul al doilea. Nu este dér de cât o urmare firéscă ca Ungaria să fiă dată înapoi.

Nu sunt însă numai comercianții ungueri de vină că comerțul întreg trece în mâinile Germanilor, este de vină și tariful diferențial, nenorocita alegere a stațiunii Predeal, care are un caracter cu totul românesc, réua administrațiune a societății danubiane de navigațiune (întrecută de remorcherii grecesce), defectuositatea represintățiunii consulare austro-ungare. Afară de aceste cauze principale mai sunt de amintit și vecsațiunile de la graniță, accisele din orașe și tacsele fiscale. Afacerile de vamă trebuiesc privite ca simple cestiuni de putere și rezolvate pe ministerul de esterne din Viena prin intervenirea sa energetică. Trebuie, dăce autorul, să scim să impunem; cu generositatea și indulgența nu facem nimic.

Cu privire la emigrarea Sécuiilor, d. Egan este de părere, că tóte măsurile propuse, precum: desvoltarea industriei de casă, înființarea de colonii la fabrici, cultura hemeiului, a pómelor etc. deși sunt numai nisce paliative, totuși asigură succesul, decât vor fi organizate

în mod energetic. Poporul sécuiesc merită să se ia măsurii excepționale pe o scară cât se póte de întinsă.

Densul ia cu plăcere act de societățile pentru ajutorul reciproc, crede încă că această cestiune nu trebuie tratată numai ca cestiune sécuiescă, ci ca o afacere a țerei.

La sfârșit, autorul se încercă a le arăta Românilor cât au d'a mulțumi celor 300,000 de Unguri trecuți în România, și Ungurilor cât este de necesar ca să-și dea silința d'a cunoște pe Români mai de aproape și d'a purta cu ei »suaviter în modo, fortiter în re.« Adevăratul calcul politic cere ca aceste națiuni să țină între ele; ațtările din potrivă vinu mai mult dela Românii emigrați din Transilvania și care în Transilvania se găsiu în conflict cu codul penal. Va veni însă timpul, când ambele țări cu puteri unite vor trebui să țină pept încălcărilor slave.

SCRILE ȚILEI.

Cum se bat în capete ordinațiunile ministrilor ungueresce, ne dovedesc următorul cas: Ministrul de interne a ordonat, satisfăcându cererei municipiului Peștei, să se înlătore prăvăliile de sdrențe și de óse din ținutul locuit al orașului. Ministrul de comerț anulă printr'o dispozițiune a sa ordinațiunea celui de interne. Primarul se plânse acestuia, care dispuse să se execute imediat ordinațiunea din considerațiunii sanitate, aflându-se colegul său dela comerț în rătăcire într'un punct esențial. Poftim colegialitate cu bobărnace!

—x—

La ședința lunară a comisiunii administrative a comitatului Clușiu, ce s'a ținut Lunea trecută, sub ședința fișpanului br. Josika, din cauza timpului nefavorabil, numai trei membri au luat parte. Din raportul inspectorului de dare, ce s'a citit cu ocaziunea aceasta, s'a constatat, că se află în acel comitat mai multe comune mici și sêrace, unde restanța de dare se suie la mai multe mii de florini. Suma totală a restanțelor de dare și competențe din comitatul Clușului nu face mai puțin ca 400,000 fl. Semnu de fericire!

—x—

Ni se scrie din Bistrița: »În 3 Iulie a. c. a fost aniversarea jubileului de 50 ani a vice-comitelui comitatensu din Bistrița Năsăduț *Gotfried Lani*, la care au participat funcționarii, oficerimea dela infanteria și honveți din Bistrița. S'a arangiat un banchet în onoarea lui, la care au participat preste 400 inși. Cu această ocaziune s'a rostit și o vorbire în limba română. I s'a conferit vicecomitelui un album de recunoștință, precum și titula de nobil de Bistrița. Totu cu această ocaziune i s'a conferit protonotariului comitatensu *Panczel Ianos* crucea de aur pentru merite. Apoi merite? Nu'su ca'n palmă! Cu ocaziunea jubileului fălăia în iutrega Bistrița un stégu la un jidov, unul la un arménu, unul la un tiszás unguer și unul la casina unguerescă.« — *Idem*.

—x—

Totu de acolo ni se scrie: »În Țilele trecute venind în cancelaria unui avocat român un unguer din jurul Bistriței, avocatul, avendu lipsă de unele deslușiri, între altele îl întrebă: »Cum a chemtu pe tatăl D-tale și de ce religia a fost?« Răspuns: »Pre tata l'a chemat Nagy János, a fost unguer și încă reformat.« — »Déră pre mama D-tale?« — »Pre mama a chemat-o Nagy Zsofi, unguerica și încă popistășiță« —

»Déră pe D-ta cum te chiamă și de ce lege te țin?« — »Pre mine mă chiamă Iuonú Nagy și mă țin de legea românescă.« — *Idem*.

—x—

S'a întâmplat adeseori, că comercianții cari făcú cumpărări într'altă parte decât în localitate, au fost opriți a face acesta sub cuvânt că facú comerț ambulant. Ministrul de finance a adresat acum o circulară municipiilor ca asemenea cumpărători ambulanti să nu se considere ca comercianți, ci ca simpli comercianți și să se provédă cu o licență, cu care póte face apoi ori ce cumpărări în tótă țera.

—x—

»Rastenbrg. Kreisblatt« publică următoarea comunicare oficială: »Persónele notate mai jos s'au dus din Buenos-Aires, provédúți cu legitimări false și cu marsume de bani, în Europa, mai ales în Germania, ca să ducă fete tinere amăgite în diferite locuri ale Americii de sud pentru a le instala în case publice. Acești vândători de ómenii sunt: *Ettel Seidenroum*, *Iacob Goldstein*, *David Stein*, *Iosif Ratz* ș. a. Porturile principale, unde acești samsari de fete își imbarcă marfa lor via, sunt Marsilia, Bordeaux, Havra, Southampton, Liverpool, Londra, Antwerpen, Hamburg și Brema. Cu deosebire Austria, Ungaria, Galitița, Germania și Elveția sunt ținuturile de unde ei își adună marfa. Încunoscíte despre această autoritățile polițienesci dela orașe și sate, invitându-le să intervină contra acestor uneltiri.« — Jidovii și negustorii cinstiți, forte rar!

—x—

Ni se scrie din apropierea Reghinului sasesc, că din 8 Iunie a. c. în continuu plouă pe acolo. Sêrmanii ómenii nu pot șapa, cucurușul pere în buruiană. Holdele de altmintrele sunt frumoșe și promitu seceriș bun, asemenea și fenațele în urma ploilor s'au îndreptat, ceea ce pre sêrmanul popor la mai mântuit de o grijă. Asupritorii însă cu privire la încassarea dărilor pre sêrmanii ómenii îi amăresc până la suflet.

—x—

Mésarul *Knall* din *Cisnăduț*, bărbat tiner și robust în etate de 32 de ani, tată a 3 copii, s'a dus Vinerea trecută, după ce a beut mult vin și bere, precum și 15 cesci de cafea négră, la scóla de inotat, ca prin baie să se récoréscă. Baia a fost cea din urmă, s'a scos din basinu mortu. Încă o învățătură pentru cei ce facú baie cu stomacul încărcat.

—x—

Strămutarea tégului de zarzavat în Brașov în cursul Țilei de Vineri. De vreme ce pentru durata expozițiunii de meserii, ce are să se începă în August a. c. în casa orașului numită »podu«, a trebuit să se asigneze meseriașilor, cari au locuri de vânzare în amintita casă, locuri în piață; de aceea se dispune, ca începéndu cu ziua de 16 a lunei curente, să se țină în curs de doué luni tégul de zarzavat Vinerea numai în tégul straelor.

—x—

Din *Mercurea* se scrie, că în nóptea de Marti spre Mercuri, săptămána trecută, s'a înecat un Român din Aiudul-mic în riul Seceșu, care s'a mărit din cauza ploilor.

—x—

Toți comandantii de corp din armata română au primit ordinul de a nu acorda oficerilor de cât concedii forte scurte. Se vorbesce și de întărirea trupelor din Dobrogea.

—x—

FOILETONU.

Per aspera ad astra.

(Novelă istorică, din viața artiștilor.)

Din nemșesce trad. de G. I. B.

(Urmare).

Mai la urmă aduse și Cola vióra sa și rugă pe nouvenitul óspe, deórece în ziua trecută fusese întrerupt fără voiă în cântecul său, să continue acum și mai cu inimă acea veselă melodiă. Toți aprobară cererea lui Cola și Salvatoru nu se împotrivi.

Abia trase de câteva ori cu arcul peste cordele frumosului și mângaiosului instrumentu, și puterea recreetóre, îmbărbătóre a muzicii se revérsă asupra lui. Ca și un vis greu fură uitate tristele evenimente din Țilele din urmă, i se părea, că acum póte résufla mai liberu, mai ușor și cu totu focul inspirațiunii sale, să cufundă în veselele melodii ale patriei sale. Cantece frumoșe de ale pescarilor le schimbă cu hore voióse, balade bétrânesce, cu cantece duióse de a amoru și când în urmă, sfârși cântecul cu o trăsura de arcu mai puternică, căpitanul mulțămit îl bătú cu mâna pe umérú și strigă:

»Esti un bravu copilú, îți va merge bine, dragul meu, de vei rămânea cu noi. Unu cântec frumosu plătește multu.«

Cu acestea întinse lui Salvatoru puternica mână, pe care acesta, deși cu șfală, o strinse în a sa.

Cola, care se simția órecum atrasu cătră Salvatoru, îi așternu un patú lângă alu său, și fiindcă fugarul era forte ostenit, se aruncă în el și unu somnu greu îl cuprinse îndată.

* *

Banda lui Danielo se retrăsese tocmai din o escursiune norocóșă la tărurii mării Adriatice în sinul munților și aici se odichni mai multe Țile. În aceste Țile de odichnă, hoști își reparară hainele și armele, își făcură chiar și altele noue, își povestiră întâmplări din viața lor, aventuri; dér mai cu sémă se ocupară cu planuri noue. Nu se prea grăbeau însă cu acestea, căci pe acestu timpu aveau tocmai de tóte, ce le trebuiau. O conversațiune forte plăcută și atrăgétóre le oferea noulu camarad Salvatoru, care se simțea din ce în ce mai familiarisat cu nouele împrejurimi, care prin ideile sale ciudate, prin gumele sale nimerite și prin minunatul cântec alu viórii întreținea séra mai numai singur pe tovarășii săi, pe când ziua, după ce își săvârșia lucrurile sale, făcea cu plăcere escursiuni prin împrejurimile mai apropiate, distinse prin locuri stâncóse, sêlbaticé, imposante. Nu de puține ori încântară pe junele nostru înaltele stânci, récorósele isvóre, cari se aruncau cu turbare de pe stâncile de granit în câte-o vale; adeseori scotea mica sa

carte de rugăciuni și schița peisagele romantice. Așa adună el peisagiu după peisagiu, și fiecare din ele erau privite cu admirare și cu interes de camaradii săi. Câte odată întorcea foile cărțicelei sale și da peste grațiosul și atrăgétorul portretu alu mântuitoarei sale, pe care o desemnase în acea după amiad în marginea pădurii; de ședea în vre o vale mai adéncită pe vre unu trunchiu acoperit cu mușchi, de domnea în jurul său liniște de mórte, o durere îi cuprindea corpul său și nici el nu sciea adevăratele ei cauze; dér adeseori ea îi apesa atât de tare, încatu mai îi venia să plângă. De-și închidea ochii, i se părea, că »ea« reapare înaintea lui, că negrii săi ochi îl privescú cu compătimire, că ingerésca-i guriță îi suride éráși, i se părea, că ea îi întinde cu mâna mititică recreatóreă béutură. Atunci ar fi săritu, să apuce mica ei mână, ca să nu o mai lase nicodată; im-ma-i bătea cu putere și când deschidea ochii, vedea că totul a fost numai o plăsmuire a fantasiei și el se mira de visurile curioșe în care cădea ziua-améși.

În cercul intimu alu căpitanului se croi într'aceea unu planu însemnat. Se prinsese de veste, că micul castelu Rovedo, care se afla câteva miluri mai spre Nordu și care aparținea bogatului marchisú Savardi, era tocmai locuit; că domnul lui petrecea de vre-o patrușpede Țile acolo, ca să póta respira aerul celú curat dela țera și să guste plăcerile, ce le oferă vênatulú. Li se

D. colonelul *Carcaleşianu* din armata română a fost desemnat să asiste la *manevrele armatelor austriece și elvețiene*, dîce »Națiunea» Asemenea generalul *Budiştenu* va pleca în Franța spre a asista la *manevrele armatei franceze*. Gen. Budiştenu va fi însoțit de căpitanul Năsturel.

—x—

D-nii *Moceanu și Velescu*, distinșii gimnastici și danțatori români anunță, că în ziua de 17 Iunie curentă s'au imbarcat din Port-Said pe steamerul englez „Pennisulară», care a plecat direct la Calcuta. Drumul dela Port-Said la Calcuta se face în 25 zile; prin urmare artiștii vor ajunge la Calcuta pe la 11—12 Iulie. Le urăm călătoria bună și să se întorcă sănătoși.

—x—

Din Paris se scrie, că d-lu dr. *Gheorge Asachy* a trecut cu succes probele orale și în scris pentru concursul de agregare la facultatea de medicină din Paris. De și numărul concurenților e mare, e aproape sigur că d. Asachy va isbuti.

Teiuș, 10 Iulie 1886.

Escelența Sa, prea Sântitul nostru Archiepiscop și Metropolit, *Dr. Ioan Vancea* a fost să cerceteze, precum scim, pe Sanctitatea Sa Pontifice, la Roma, fiindu acompanyat în această lungă călătoria de prea Sântii Episcopi *Mihail Pavelu, Dr. Victor Mihali și Dr. Ioan Szabo*.

Prea Sântiele Lor, după ce au cercetat mai întâi mormintele glorioșilor apostoli Petru și Pavel, au fost primiți — în 20 Maiu a. c. — în audiență de către Sanctitatea Sa Pontifice Leo XIII, căruia i-au prezentat o adresă omagială în numele credincioșilor provinciei bisericesci române.

„I-am descoperit — dîce între altele Escelența Sa Metropolitul în ultimul său circular — sentimentele noastre de grațitudine nemuritoare pentru interesul viu și iubirea părintească, ce Sanctitatea Sa a dovedit-o dela începutul gloriosului său pontificat față cu poporul nostru, pe care l'a distins și acum de curînd prin aceea, că în loc de 4 a primit 9 alumi din provincia noastră bisericescă în colegiul sântului Atanasie din Roma.“

Escel. Sa Metropolit Vancea s'a convins de sigur din propria intuiție de nouele adaptări făcute de sântul Pontifice la clădirea seminarului grecesc dela sântul Atanasie din Roma. Se vorbește, că adaptările sunt terminate. Totodată însă se dîce, că în seminarul acesta se vor trimite numai tineri de aceia, cari se vor sămți aplecați a pași la celibat. Vom vedea cum va fi. Socotesc însă totuși a nu greși, decă cu privire la acesta imi permit a aminti de pe acuma următoarele: Eu nu țin de necesar a se trimite în același seminar numai tineri de aceia, cari vor să devină celibi, deorece și aceștia, cu tôte că vor studia la Roma și așa ore-cum vor avea pôte pretensiunea, a fi mai mult decât ceilalți, pot să devină preoți pe sate și, nefind altele posturi vacante, caută să și devină, căci preoți învățați și culți ne trebuie, ceea ce e și dorința fierbinte a Escelenței Sale, și acesta cu atât mai veros, că condițiunile pentru preoți se ameliorază din ce în ce, și sigur se vor mai umeliora și de aici încolo. De altă parte, esperiam pe fiicare dî, că decă cutare ese la parochia, neavîndu consortă, care să aibă de grijă de cele trebuincioase pentru o casă, nu pôte să și câștige nimica, trăsese în condițiunile cele mai nefavorabile, ceea ce se pôte ușor esplica din împreju-

rarea, că căutîndu să țină străin la casă, aceia, de cum să adune, prădează și risipesc ce numai pot. Pe lângă acestea este încă de a se mai adauge, că vedîndu astfel mersul trist al lucrurilor sale, se disgustă, și perde din zelul ce l'a avut la început, își perde așa pe încetul din respectul cuvenit înaintea poporenților săi și devine supusul reledor moravuri, ceea ce sunt sigur, că buna intenție a Escelenței Sale voiesce tocmai să incungiure.

—c—

Invitare.

Adunarea generală a despărțământului XII din Deșiu alu »Asociațiunii Transilvane pentru literatura și cultura poporului Român» se va ținea la 1 August s. n. în Ciachi Gărbou, unde se invită toți membrii și părțitorii Asociațiunii din despărțământ, precum și toți iubitorii literaturii și culturii noastre spre participare cât de numerosă.

Comitetul despărțământului XII alu »Asociațiunii Transilvane pentru literatura și cultura poporului român.»

Deșiu, 12 Iulie 1886.

August Munteanu, Petru Mureșianu Șteganul, directoru, secretaru.

Convocare. *)

Prin care on. membrii ai reuniunii învățatoresci gr. or. din tractul Făgărașului, cu onore, se invită a lua parte la adunarea generală tractuală, carea se va ține la 4 Iulie st. v. a. c. începîndu la 9 ore dimineața, — în localitatea școlii gr. or. cont. din Făgăraș după următorul:

Programă.

I. Înainte de prînd: a) Raportul comitetului despre activitatea sa; b) Critica lui Nic. Aron asupra disertațiunii: Originea și problema școlii în general și în special problema școlii populare de I. Capătă; c) Măsurile metrice în șola poporală, predate de I. Capătă; d) Critica lui Spiridon Mardan asupra disertațiunii: Din însușirile învățatorului relative la ținerea unei discipline bune în șola poporală de Nic. Ludu.

II. După prînd: a) Continuare din măsurile metrice și în special tractarea „metrului“, ca basă a măsurilor metrice, în mod practică de Nic. T. Popu; b) Eventuale propuneri; c) Raportul cassarului despre starea cassei despărțământului tractual și încassarea tacșorilor restante; d) Duet, executat de învățatorii G. Tăflan și Nic. Ludu, în scop de a se perfecționa membrii acestui despărțământ și în cantu.

Făgăraș, 20 Iunie v 1886.

Georgiu Dobrinu,
v.-președinte.

Niculau Șoldea,
notaru.

DIVERSE.

Necrologu. — *Aurora* născută *Caracioni*, soția redactorului Teodor V. Păcățianu, după lungi și grele suferințe a răposat în 8 Iulie n. c. în alu 23-lea an alu etății, și în alu doilea an alu fericitei vieți conjugale. Rămășițele pămîntesci ale multu regretatei defuncte s'au depus spre vecinică odihnă, Vineri în 9 Iulie n. după ritul gr. or. în cimiterul din cetatea Timișorei.

Fiă i țerina ușoră și memoria neuitată!

O stea cădută. — Foile franceze spun că faimosă curtezană din timpul imperiului alu doilea, Engleză *Cora Pearl* a murit. Cora Pearl, o frumșe curată britanică, era pe cât de frumșă pe atât și de defăimată. Ea a captivat pe mulți omeni celebri, și chiar și regi se svârcoleau la picioarele ei. Ca cel mai cunoscut e

*) Primită la 1 Iulie v. — Red.

concubinagiul ei cu prințul Jerome. Cu tôte că ea dispunea de averi colosale, totuși, dia cauza risipelor nemărginite, ea a murit săracă. Într'o astfel de stare a ajuns, încât anul trecut ea și-a tipărit „Memoariile“ numai și numai precum însăși spunea, pôte va câștiga ceva bani cu ele.

Bucuria slugilor. — Cu ocazia aniversării de 20 de ani a bătăliei dela Königgrätz, un jurnal din Berlin a reimprospătat următoarea întâmplare: Un glonț zdrobise piciorul comandantului corpului alu IV din armata austriacă. Generalul fu amputat într'o casă de țeran, fără ca să dîce unu singur cuvînt de durere. Dér servitorul lui bătrân plîngea amar, asistîndu la operațiunea medicilor. — »Uitați-vă la el cum se preface, — dîce generalul rănit de morțe, imi urlă ca un lup, și eu știu că-i pare bine, că de aci înainte va avea să-mi curețe numai o cismă.«

Duel între miniștri. — Intre ministrul de externe alu Spaniei și senatorul Boselo, care a adus acuzări ministrului în Senat, că nesocotesce interesele Spaniei în convenția cu Anglia, s'a aranjat unu duel.

Foc pe Dunăre. — Corabia ce a luat foc în portul Brăila a fost a d-lui M. Emberico, proprietar și comandant alu corăbiei care era sub pavilionu elen. Se crede că focul a provenit din atingerea gazului risipit pe bord cu focul unu mangal.

Sarcofagi. — »V. Mehedințului« spune, că săptămîna trecută s'a găsit pe strada Calomfirescu, spre miez de noapte de orașul Severin, unu sarcofagi în care a fost unu lanț de aur bine lucrat, avîndu un aspect ca și când ar fi fost nou, în lungime de 35 centimetri; o păreche cercei totu de aur de o formă cu totul curiosă, totu d'unu aspect nou; o piesă de aur ruginită cu ore-care litere indescifrabile pe ambele părți, în mărimea unu ban de 10; o altă piesă mică în forma unei parale vechi la o parte cu o mică gaură, ér la alta făcută în forma inimei, creșendu-se a fi fost legată de mijlocul lanțului. Lanțul a servit pentru legarea tórtelor (cerceilor). Totu în intrul cosciugului s'a găsit și unu ac de argint în lungime de 15 centm. la unu capăt ascuțit și la altul mai gros. În intrul sarcofagiului erau osemintele unu mort, care avea capul spre răsărit; mâinile încrucișate peste peptu d'o înălțime naturală a unu om; acul era înfipt între coste în partea despre inimă. (Tradițiunea spune, că în vechime se înfigea în inima morților câte un fier ascuțit în forma unu fus, ca mortul să nu se facă strigoiu). Cosciugul este bine făcut, avea unu aspect destul de vechiu și probabil că este din timpurile vechi, căci pe margine presintă ore-care caractere romane; însă trebuie să fie forte posterior cimitirelor romane găsite altădată împrejurul Severinului. Sarcofagiul s'a dispus a se transporta în grădina publică.

Bibliografia.

Trecutul-Prezentul (României), studiu politic de I. R. cu motto: „Tantum molis erat Romanam condere gentem.“ Virgilius. — Bucuresci, Tipografia Dor. P. Cucu. 1886. Prețulu 40 bani.

Cercetări asupra schismei sêvșite în biserică Apusnă deslîpită de Biserică Una, Sfântă, Catholică (Sobornicescă) și Apostolică a Răsăritului, de unu *Chrestin Ortodocșu român*, cu motto: »Nimic n'am creat, Am totu adunat.« Bucuresci, tipogr. Dor. P. Cucu, Bulev. Elisaveta. 1886.

Editor: Iacob Mureșianu.

Redactor responsabil: Dr. Aurel Mureșianu

de dér o ocaziune binevenită, să sêvrșescă acum unu act, de care să vorbească tôte Apulia, și care, ceea ce era lucru de căpetenie, să le aducă o pradă însemnată. Această afacere interesa atât de mult pe căpitan, încât el lucra cu deamîntul planul pentru unu atac nocturn, până în cele mai mici părți ale sale.

Vechiul castel se afla pe unu muncel plăcut. În față era apărăt de bastione din evul mediu, de dîduri și de turnulețe, cari îi dedeau o față orecum sinistră. În dosu dîdurile înguste supărătoase fură dărmate, și în locu-le să ridicară după stilul modern nisce dîdiri, cari îi făceau peste vēră petrecerea mai plăcută. Prin aceste »imbunătățiri« să micșoră însă forte multu siguranța castelului. Omeni pricepători făcură atent pe marchisul la acesta, dér el nu lua în sēmă admoniările lor.

Marchisul iubea cu pasiune vînătorea, petrecea partea cea mai mare din dî în pădure unde găsă unu vînăt minunat. De multe ori era însoțit la vînătore de fiul său cel mai mare Carlo și uneri și de fiica sa Lucreția. Aceasta însă nu lua de multe ori parte la aceste excursiuni, pentru că bătrînul marchis puse pe unu pictor din Florența, să zugrăvescă pe toți membrii familiei și în timpul acesta el lucra tocmai la portretul frumșei Lucreția.

Căpitanul primi informațiuni forte bune despre

aceste împrejurări, cunoscea tôte încăperile castelului, scia chiar în care odaia dorme marchisul, în care damele casii, în care dormu servitorii, la ce ore se culcă și care dintre servitori stă de pază peste nopte. Locul, în care își ținea marchisul banii și prețioasele familiei, cu tôte silințele, ce și dădu căpitanul, nu l'u putu afla; dér după cum se părea, aceste comori trebuiau să se afle în odaia de dormit a marchisului; și o rotire de ochi prin odaia, trebuia dér să le arate îndată locul dorit.

Ca să pôtă ajunge în odaia de dormit a bătrînului marchis, toți credeau, că e mai bine, să te sui prin dosul castelului în mica hală deschisă acolo, de aici apoi să te strecuri ușor spre dreapta în odăea de dormit a damelor și prin acesta să răsbați în dorita odaia a marchisului.

Sera, hotărîtă pentru atac, sosi. Când sôrele se scobora, după munți, doi hoți, cari fuseseră trimiși, să facă recunoscere, aduseră căpitanului vestea, că în castel se află tôte în ordine. Inarmată din creștet până în tălpi banda cu căpitanul în frunte se puse pe drum. Înainta cu grabă, ca să nu ajungă chiar noptea târziu la țintă; ceva înainte de miezul noptii ajunseră la grădelele grădinilor din Rovedo. Mai înteu să facu o recunoscere carea, spre marea bucuria a căpitanului, reuși. Imprejurîndu castelul, nu dădură peste nici o pedecă, care

să-i facă, să se lase de atac. Salvatoru stetu de mai multe ori pe loc, încântat de frumșea vechiului castel și de împrejurimile sale, rațele argintii ale lunii, care se înălțau lin de pe vîrfurile munților, aruncau o lumină magică, nisce umbre misterioase pe turnurile, febrele și podobele castelului și răspîndeu o lumină slabă peste plăcutul și liniștitul paisagiu. Asupra camerașilor lui aceste frumșei, pline de farmec, nu făceau nici o impresiune, ei căutau cu diligență unu loc pe unde să pôtă pătrunde în castel, neveduți de sentinela. Căpitanul se arată de astădată cel mai sprinten, cel mai ager și spionat, el observă îndată că sub galeria din dosul castelului, dîdul e puțin dîrimat, sări zăbrelele grădinii, să tiri până la dîdu, mări apoi ușor cu o cazmă (un fer de spart) mică, pe care în astfel de vremi o purta totu la sine, una din gaurile dîdului așa că putu vîri piciorul în ea, înălțandu-se apoi putu să s'apuce de dîdul galeriei.

De aici nu-i mai veni greu să se înalțe până pe dîdu, de pe care sări, ferindu-se să nu facă sgomotu, în galeria. Ceilalți toți observaseră bine dibăcia căpitanului lor și ajutară mai înteu celor ce e au mai neindemnaticii să urce drumul, cam greu, în galeria. După aceea să suiră încă doi hoți mai curagioși, pe când doi bărbați mai bătrîni răsăseră în grădina de pază.

(Va urma.)

Cursul la bursa de Viena

din 13 Iulie st. n. 1886.

Table with 2 columns: Item name and price. Includes items like Rentă de aur, Rentă de hârtie, Imprumutul căilor ferate etc.

Table with 2 columns: Item name and price. Includes items like Bonuri croato-slavone, Despăgubire p. dijma de vin etc.

Bursa de București.

Cota oficială dela 30 Iunie st. v. 1886.

Table with 3 columns: Item name, Cump. (buy), and vând. (sell). Includes items like Renta română, Renta rom. amort., Impr. oraș. Buc. etc.

Cursulu pieței Brașov

din 14 Iulie st. n. 1886.

Table with 3 columns: Item name, Cump., and Vând. Includes items like Bancnote românesce, Argint românesc, Napoleon-d'ori etc.

Concursu.

Fiind vacanță un post de profesora la școala elementară de fete a reuniunii femeilor române din Sibiu, pentru întregirea aceluia se scrie concursu.

Doritorii de a ocupa acestu postu au să producă următ. documente:

- 1. Atestat de botez.
2. Testimoniu despre calificațiunea cerută prin legea școlară.
3. Atestate despre studiile pregătitoare și despre ocupațiunea de până acum.
4. Fiind limba de propunere cea română, să dovedească că posedă perfectu limba română în vorbire și scriere.
5. Totu asemenea să dovedească că posedă perfectu limbile maghiară și germană.
6. Atestat despre dexteritatea în lucrul de mână și desenă.

Cari pe lângă acestea voru posedea și limba franceză voru fi preferite.

Dotățiunea acestui post este: salariu anualu de 700 fl. și cuartir liberu.

Concursele ajustate în modul arătat se se trimită până la 1 Augustu a. c. st. n. la adresa subscrisei presidente (Sibiu, strada măcelariloru casa Albina.)

Din ședința comitetului Reuniunii femeilor române din Sibiu, ținută la 8 Iuliu st. n. 1886.

Maria Cosma. pres.

Anastasia Toma, secret. 2-3

Tarifa anunțurilor și inserțiunilor.

Anunțuri în pagina a IV-a linia de 30 litere garmond fl. — cr. 1. Pentru inserțiuni și reclame pagina a III linia à fl. — cr 10.

Pentru repețiri se acordă următoarele rabate:

Table with 2 columns: Duration (e.g., 3-4 or, 5-8, 9-11, 12-15, 16-20) and corresponding percentage discount (10%, 15%, 20%, 30%, 40%, 50%).

Pentru anunțuri ce se publică pe mai multe luni se facu învoiri și reduceri și peste cele însemnate mai susu.

Avisu d-loru abonați!

Rugămă pe d-nii abonați ca la reînnoirea prenumerațiunei să binevoiască a scrie pe cuponulu mandatului postală și numerii de pe fișia sub care au primitu diarul nostru până acuma.

Domnii ce se abonează din nou se binevoiască a scrie adresa lămurită și să arate și posta ultimă. ADMINISTR. „GAZ. TRANS.”

Mersulu trenurilor

pe linia Predeal-Budapesta și pe linia Teiuș-Arad-Budapesta a calei ferate orientale de stat reg. ung.

Large table with 4 main sections: Predeal-Budapesta, Budapesta-Predeal, Teiuș-Arad-Budapesta, and Budapesta-Arad-Teiuș. Each section contains a grid of train routes, times, and prices for various stations.

Nota: Orele de noapte sunt cele dintre liniile grăse.